

Kainuun hyvinvointialue
Sotkamontie 13, Hallintotalo H
87300 Kajaani
jukka.lindberg@kainuu.fi
+358 40 5950631

LAUSUNTO

04.1.2023

Valtionvarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Asia: VN/16752/2022 täydentävä

Hallituksen esitysluonnos hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (yliopistosairaalisä)

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi eduskunnalle 24.11.2022 annettua hallituksen esitystä laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta (309/2022). Hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset uudesta hyvinvointialueiden rahoituksen määräytymistekijästä, yliopistosairaalisästä.

Yliopistosairaalisän tasoksi ehdotetaan 116 miljoonaa euroa (vuoden 2022 tasolla), mikä lisättäisiin hyvinvointialueiden laskennalliseen rahoitukseen vuodesta 2024 lukien. Hyvinvointialueiden koko maan rahoituksen tasoon lisättäisiin vuodesta 2024 edellä mainittu yliopistosairaalisän rahoitusosuus, jonka valtio rahoittaisi kokonaan. Näin ollen minkään hyvinvointialueen rahoitus ei vähenisi.

Yliopistosairaalisä kohdennettaisiin yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille niiden asukasluvun perusteella. Yliopistosairaalisä otettaisiin huomioon myös hyvinvointialueiden siirtymätasauksissa vuodesta 2024 lukien.

Lausunnonantajan lausunto

Kainuun hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta saada lausua rahoituslain muutoksesta.

Kainuun hyvinvointialue kannattaa esitystä, että rahoitetaan yliopistosairaalisä rahoitusjärjestelmään osoitettavalla lisärahoituksella, joka viedään vuonna 2024 hyvinvointialueiden koko maan rahoitukseen. Yliopistosairaalisä on välttämätön rahoituksen määräytymistekijä laadukkaiden ja vaikuttavien palveluiden sekä niiden jatkuvan tutkimuksellisen kehittämisen turvaamiseksi.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että yliopistosairaalisä kohdennettaisiin yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille niiden asukasluvun perusteella. Kustannuksia yliopistollisessa sairaalassa nostavat vaativan erikoissairaanhoidon palvelujen toteuttamisen lisäksi laaja koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta. Yliopistollisen hyvinvointialueen lakisäteiset vastuut ulottuvat myös ympäröivälle yhteistyöalueelle.

Yliopistosairaaloita ylläpitävillä hyvinvointialueiden tehtäviin kuuluu useamman kuin yhden hyvinvointialueen laajuisista yhteisistä tehtävistä huolehtimista ja koordinoitua. Tällä perusteella yliopistosairaalisän määrä tulisi perustua yhteistyöalueen väestömäärään. Tämä tukisi myös yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden strategista yhteistyötä.

Yliopistosairaalisä on sote-uudistuksessa uusi rahoituksen määräystekijä. Eesityksen mukaan yliopistosairaalisän tasoksi ehdotetaan alkuvaiheessa 116 miljoonaa euroa vuoden 2022 tasolla, mikä lisittäisiin hyvinvointialueiden laskennalliseen rahoitukseen vuodesta 2024 lukien. Määritellyn 116 miljoonan euron riittävyttä ja toimivuutta tulee seurata heti uudistumisen käynnistymisestä. Sote-uudistuksen keskeisenä tarkoituksena on parantaa yhdenvertaisten, laadukkaiden palveluiden saatavuutta perustuslain hengessä koko maan kattavasti. Yliopistosairaalisän määrää tulee arvioida säännöllisesti suhteessa toteutuneeseen koulutus-, tutkimus, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan.

On lisäksi ilmeistä, että tarvepohjaista rahoitusmallia olisi syytä kehittää Häkkinen ym. 2022 työpaperissa tehtyjen ehdotusten pohjalta ottamalla ainakin palkkatekijä ja tyydyttämätön palvelutarve painavammin mukaan rahoituksen pohjana oleviin tarvetekijöihin sekä arvioida syrjäisyyden painon nostamista rahoitustekijänä.
